

Stuck in Traffic on Friday/Yehoshua Grunstein

<https://www.inn.co.il/news/460445>

בשל הפקקים - בילו את השבת בתחנת דלק

ארבע משפחות דתיות הבינו כי לא יספיקו להגיע לפני השקיעה ובחרו לעצור ולשבות בחנייה של תחנת דלק סמוכה.

תגיות: תחנות דלק, שבת, ידידיה חיים יונגרייס, אלישיב יונגרייס, פקקים

אריאל פייגלין - ערוץ 7, כ"ו בכסלו תשפ"א 12/12/20 20:43

התאונה הקשה... יצרה פקקים אדירים בכביש 1... שעות ספורות לפני כניסת שבת. ארבע משפחות דתיות הבינו כי לא יספיקו להגיע לפני השקיעה ובחרו לעצור ולשבות בחנייה של תחנת דלק סמוכה. המשפחות, על פי אתר רוטר, כללו גם ילדים קטנים, שנאלצו להעביר שבת קפואה ללא אוכל, וללא ציוד להתמודד עם הקור העז. נוסעים שעברו בתחנה הציעו עזרה ושמיות, אך ההורים סירבו כדי לא להנות מחילול שבת של יהודי. הפתרון נמצא כשבחור חביב בשם מג'די, תושב אבו גוש, שמע על המצב ודאג להביא לילדים לחמניות ושמיות. "יצאתי מהבית מאבו גוש במטרה לעזור" הוא כתב, "כי שמעתי שיש גם ילדים... שהגעתי למקום ראיתי זוג צעיר מירושלים, האישה בהריון, עם הרבה ילדים קטנים בגילאים שונים חלקם יושבים בבגאג של הרכב. "הצעתי להסיע אותם הבייתה ובעל המשפחה החליט שלא, ושהם מעדיפים למשוך עוד כמה שעות". התגובות ברשת היו זועמות וחלקן האשימו את ההורים בהזנחה, אבל מג'די כתב "אני מבקש שלא תשפטו אותם. נכון, ניסיתי לשכנע אותו שאני יקח בגלל הילדים, אבל אני יכול להבין אותם, איש איש באמונתו יחיה."

Introduction # 1- Kiddush Hashem or Chilul Hashem?

<p>רמב"ם [הלכות שבת ב/ג]- ואסור להתמהמה בחילול שבת לחולה שיש בו סכנה שנאמר "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" ולא שימות בהם. הא למדת שאין משפטי התורה נקמה בעולם אלא רחמים וחסד ושלוש בעולם, ואלו המינים שאומרים שזה חילול שבת ואסור עליהן הכתוב אומר [יחזקאל כ'] "גם אני נתתי להם חוקים לא טובים ומשפטים לא יחיו בהם".</p>	<p>מסילת ישרים [פרק כ]- הנה חייב האדם לשמור כל המצות בכל דקדוקיהם לפני מי שיהיה ולא יירא ולא יבוש... אמנם גם בזה צריך חילוק והבחנה: כי כל זה נאמר על גופי המצות שחייבים אנחנו בהם חובה גמורה שבהם ישים פניו כחלמיש. אך יש איזה תוספות חסידות, שאם יעשה אותם האדם לפני המון העם ישחקו עליו ויתלוצצו, ונמצאו חוטאים ונענשים על ידו, והוא היה יכול להניח מלעשות הדברים ההם, כי אינם חובה מוחלטת, הנה דבר כזה ודאי שיותר הגון הוא לחסיד שיניחהו משיעשהו</p>
--	--

Introduction # 2- Why a Korban Chatat?

רמב"ם [הלכות שגגות א,א,ד]- כל העובר בשגגה על אחת ממצות לא תעשה שיש בה מעשה שחייבין עליה כרת, הרי זה חייב להקריב קרבן חטאת... נמצאת למד שכל העבירות שהיחיד מביא על שגגתן חטאת קבועה ארבעים ושלוש, ואלו הן:.... המחלל את השבת

3:33:09	פג המנחה גר"א ובעל התניא
4:18:25	הדלקת נרות 18 דקות קודם השקיעה
4:36:25	שקיעת החמה** בגובה פני הים מישור
5:15:59	לילה - צאת ג' כוכבים 36 דקות במעלות
5:48:25	לילה - 72 דקות

Stage # 1: Leave with Time to Spare

שולחן ערוך [או"ח רמ"ח/א]- מותר להפליג בספינה אפי' בערב שבת, אם הולך לדבר מצוה; ... אבל לדבר הרשות אין מפליגין בספינה פחות מג' ימים קודם השבת.

שולחן ערוך [או"ח רמ"ט/א]- **אין הולכים בערב שבת יותר מג' פרסאות**, כדי שיגיע לביתו בעוד היום גדול, ויוכל להכין צרכי סעודה לשבת, ... וה"מ כשהוא ביישוב במקום שיוכל להכין צרכי שבת. אבל אם במקום שהוא שם א"א לו להכין צרכי שבת, או שאינו מקום יישוב בטוח, מותר לילך אפילו כמה פרסאות; ואם שלח להודיעם שהוא הולך שם לשבת, מותר לילך כמה פרסאות בכל גוונא.

משנה ברורה [שם א']- ... ובנוסע בעגלה או רוכב על סוס דנוסע במהרה יוכל ליסע הרבה יותר מג' פרסאות עד שלישי היום. ומהב"ח משמע להקל בנוסע בעגלה ליסע אפילו אחר חצות היום, ובלבד שיעמוד לשבות בעוד היום גדול בכדי שיוכל להכין צרכי שבת

Stage # 2- Tosefet Shabbat/When does Shabbat Begin?

שולחן ערוך [או"ח רס"א/ב]- י"א שצריך להוסיף מחול על הקודש; וזמן תוספת זה הוא מתחלת השקיעה שאין השמש נראית על הארץ עד זמן בין השמשות; ... רצה לעשותו כולו תוספת, עושה. רצה לעשות ממנו מקצת, עושה; ובלבד שיוסיף איזה זמן שיהיה ודאי יום מחול על הקודש.

שולחן ערוך [יו"ד רי"ד/א]- דברים המותרים והיודעים בהם שהם מותרים נהגו בהם איסור, הוי כאילו קבלו עליהם בנדר ... הלכך...ומי שרגיל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין מר"ח אב ...ורוצה לחזור בו מחמת שאינו בריא= צריך ג' שיתירו לו. אם בשעה שהתחיל לנהוג היה דעתו לנהוג כן לעולם, ונהג כן אפילו פעם אחת, צריך התרה...
הסתייגות הדגול מרבבה [יו"ד רי"ד/א, ד"ה דכשלא יהא בריא לא יתענה]- ולענ"ד נראה, דגבי ברית מילה אינו חוזר בו ממנהגו לגמרי, אלא שעתה בסעודת מצוה אוכל ולעתידי שוב חוזר למנהגו. והוא הדין אם אירע לו איזה מיחוש ורצה לאכול היום, ולעתידי שוב חוזר למנהגו, ג"כ אינו צריך התרה. אבל המחבר כאן מיירי שאינו בריא ורוצה לחזור לגמרי ושלא לשוב למנהגו לעולם, לכך צריך התרה, ובזה דברי המגן אברהם בסימן תקפ"א ס"ק י"ב נכונים:

מגן אברהם [או"ח תקפ"א/י"ב]- ומ"מ יש ללמוד מזה שיש להקל בתענוי' אלו במקום שיש מקצת חולי וא"צ התרה

Stage # 3- Twilight

שולחן ערוך [או"ח רס"א/א]-מותר לומר לא"י, בין השמשות...**לעשות כל מלאכה שהיא לצורך מצוה או שהוא טרוד ונחפז עליה.** הגה: וכן מי שקבל עליו שבת שעה או ב' קודם חשיכה יכול לומר לאינו יהודי להדליק הנר ושאר דברים שצריך

הסבר המשנה ברורה [שם י"ג, ט"ז]- דאמירה לא"י הוא בכלל שבות, ולא גזרו על שבות בין השמשות לצורך מצוה... כתב **רש"ל** היינו כל דבר שאם לא יהיה נעשה הוא מצטער בשבת שרי לעשות ע"י הא"י בין השמשות. אבל לבי נוקף להחמיר אם אין לו בהן שום צורך בשבת רק לצורך חול. אך אם הוא הפסד מרובה או לצורך גדול שרי שבותין בבה"ש ובפרט שבות דאמירה לא"י דלית ביה מעשה וע"כ מותר לומר לא"י בין השמשות להדליק נר יא"צ מאחר שהעולם נזהרין בו חשבינן כלצורך גדול

Stage # 4: Zeman Rabeinu Tam

<p>הגר"א [או"ח רס"א, יו"ד רס"ב]- והחוש מכחיש לכל רואה שמע"ה הוא שיעור גדול הרבה מאוד על צאת הכוכבים אחר השקיעה ובמדינות הנוטין לצפון שע"ה מתחיל בקיץ בחצי הלילה א"כ אין צ"ה כלל בקיץ..שם דברי הגמ' מוכחש בחוש שלפ"ז לא יהי' לילה ד' חדשים במדינתנו"</p>	<p>שולחן ערוך [או"ח רס"א/ב]- וזמן תוספת זה הוא מתחלת "השקיעה" שאין השמש נראית על הארץ עד זמן בין השמשות; והזמן הזה שהוא ג' מילין ורביע</p>
--	--

Stage # 5: Asking a Non-Jew on Shabbat

For Adults

הרמ"א [או"ח רע"ו/ב]- הגה: י"א דמותר לומר לא"י להדליק לו נר לסעודת שבת, משום דסבירא ליה דמותר אמירה לא"י **אפי' במלאכה גמורה** במקום מצוה (**ב"ן** ס"פ ר"א דמילה בשם **העיטור**), שעל פי זה נהגו רבים להקל בדבר לצוות לא"י להדליק נרות לצורך סעודה, בפרט בסעודת חתונה או מילה, ואין מוחה בידם. ויש להחמיר במקום שאין צורך גדול, דהא רוב הפוסקים חולקים על סברא זו

For Kids

שולחן ערוך [או"ח שכ"ח/י"ז]- חולה שנפל מחמת חוליו למשכב ואין בו סכנה, **אומרים לאינו יהודי לעשות לו רפואה**. אבל אין מחללין עליו את השבת באיסור דאורייתא... **הגה**: מותר לומר לא"י לעשות תבשיל לקטן שאין לו מה לאכול, **דסתם צרכי קטן כחולה שאין בו סכנה דמי**

שמירת שבת כהלכתה [לי"ז/ב]- ילד עד גיל תשע או עשר - לפי מצב התפתחותו חלש הוא בגופו וזקוק לטיפול מיוחד. ולכן התירו חכמינו ז"ל לעשות בשבילו כל מה שהתירו לעשות בשביל חולה שאין בו סכנה, ...אם אמנם יש צורך בזה, ולא רק באשר להכנת מאכלו, אלא גם באשר לכל הנחוץ לבריאותו.